

30 000 affärsidéer väntar på företagare

Omkring en fjärdedel av svenskarna uppger att de vill starta företag, men få realiserar sina planer. Av dem som vill starta företag men inte har några konkreta planer på att göra det menar 34 procent att de saknar en färdigutvecklad affärsidé.

Samtidigt finns det många befintliga företag som bara väntar på att någon ska ta över dem. Under de senaste tio åren har antalet företagare mellan 65 och 74 år ökat med nära 60 procent. Ökningen beror delvis på att många äldre vill fortsätta driva sina företag. Men omkring 40 procent av företagarna i den här gruppen skulle vilja trappa ned eller pensionera sig helt. Det innebär att det finns omkring 30 000 företag som skulle kunna tas över av den som vill ta steget till företagande.

Att underlätta dessa ägarskiften borde vara en högt prioriterad fråga inom näringspolitiken. Om verksamheterna i stället läggs ned när den befintliga ägaren går i pension förloras arbetstillfällena. Dessutom försämras servicenivån på mindre orter om till exempel den sista bilverkstaden eller kemptvätten läggs ned.

Trots det saknas en uttalad näringspolitisk idé om hur ägarskiften kopplade till små och medelstora företag kan underlättas. Statistiken över nystartade företag får kontinuerligt stor uppmärksamhet och när snabbspåret för nyanlända som ville bli företagare lanserades var målet att få så många nystartade företag som möjligt. Men det mesta talar för att det skulle vara betydligt lättare, även för nyanlända, att ta över en existerande verksamhet.

En näringspolitik för att underlätta ägarskiften skulle kunna innehålla flera olika delar. För det första behöver ägarskiftena följas upp. I dag utvärderas de flesta nyföretagarinsatser på kommunal, regional- och nationell nivå efter hur många nya företag som startas. I många fall för att det saknas statistik över ägarskiften. Detta leder tyvärr till att ägarskiften inte får en lika hög politisk prioritering som nystart av företag.

För det andra behöver matchningen mellan köpare och säljare förbättras. För att det ska vara värt att anlita en företagsmäklare behöver företaget oftast ha ett värde på flera miljoner kronor. Men huvuddelen av de företag som nu behöver hitta ägare är värda betydligt mindre även om de kan ge försörjning till en eller ett par personer.

För det tredje bör också arbetsmarknadspolitiken kunna användas för att underlätta ägarskiften. Det går att tänka sig former där den äldre företagaren under en övergångsperiod arbetar tillsammans med den nya ägaren.

En näringspolitisk satsning på ägarskiften som komplement till de satsningar som görs på nyföretagande skulle inte bara bidra till att säkra arbetstillfällena utan också kunna skapa förutsättningar för en förbättrad integration.

Johan Kreicbergs

Swedbank och sparbankernas företagarekonom

